

Martin Černý

Vliv digitalizace na uvádění dokumentárních filmů v kontextu jednosálových kin.
Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, katedra filmových studií, 2016.

Martin Černý zpracovává téma, které je aktuálně intenzivně diskutováno v oblasti filmového průmyslu. Argument o tom, že digitalizace kin pomůže růstu diverzity programu a častějšímu uvádění uměleckých nebo českých nízkorozpočtových filmů totiž patřil v době prosazování státních subvencí na podporu tohoto procesu ke klíčovým. V současné době už víme, že tato předpověď se ukázala být chybnou. Jednosálová kina získala možnost uvádět premiérové tituly skutečně v době premiéry a využívají ji. Skokově narostl počet nabízených titulů v české distribuci a výrazně se zrychlil život filmu v kinech. Snímek, který divák nezaujme v prvním týdnu, už většinou nemá šanci uspět. Nový systém je nejvýhodnější pro úspěšné mainstreamové produkty.

Diplomant se zaměřil na proměnu distribuce konkrétního segmentu minoritní filmové produkce – dokumentárního filmu. Téma nejen digitální distribuce a souvisejících pojmů nejprve ukotvil v mezinárodním teoretickém a dále pak v českém historickém kontextu. S využitím studií Charlese Aclanda, Virginie Crips, Julie Knight či Henryho Jenkinse autor zdůraznil to, že proces distribuce audiovizuálních produktů v digitálním světě se výrazně komplikuje a znepréhledňuje. Cesty k divákovi se na jednu stranu úzce specializují, na stranu druhou se díky absenci matérie filmového pásu stírají rozdíly mezi filmem a jinými druhy pop-kulturních obsahů. V historické části se autor po obecném úvodu o situaci české distribuce po roce 1989 zaměřuje na vývoj postavení dokumentárního filmu v českých kinech, mapuje nečasté distribuční projekty distribuované na 35mm kopiích i období alternativní distribuce dokumentů pro kina na DVD. Na průniku dokumentárního filmu do filmových cen a soutěží dokládá postupný růst prestiže českého dokumentárního filmu. Historický přehled vymezuje dva důležité časové milníky – rok 2005 (celosvětový příklon k DCI standardu) a rok 2009 (rok digitalizace českých kin následovaný růstem českých i dokumentárních titulů distribuovaných na DCP). Práce okrajově reflektuje i další fenomény poslední dekády, např. 3D projekce nebo distribuční projekty zaměřené mimo prostor kina.

Druhou část práce tvoří případová studie, která se zaměřila na kvalitativní dotazníkové šetření využití dokumentárních filmů v programu čtyř vybraných českých kin. Černý dobře popisuje metodu výběru kin a konkrétních respondentů. V analytické části dokládá obecně platné přístupy k dramaturgii i rozdíly v práci jednotlivých dramaturgů, kteří pracují ve srovnatelných podmínkách. Součástí práce jsou také přepisy rozhovorů.

Diplomant téma uchopil velmi logicky a přehledně. V některých částech práce sice dospívá spíše ke zjevným informacím, to však v případě bakalářské práce nepovažuji za zásadní problém. Práce trpí jistou mírou formální nedotaženosti (např. jistá nepřehlednost kapitoly 3.2 přebírané fakticky z cizích zdrojů, nedotažení uložení rozhovorů ve veřejně přístupných archivech, problém s normou pro bibliografické záznamy).

Diplomovou bakalářskou práci Martina Černého hodnotím přes zmíněné výhrady jako velmi dobře strukturovanou. Autor dospívá k logickým závěrům bez potřeby vytváření falešných kauzálních vztahů. A řada těchto závěrů bude mít určitě širší uplatnění i v již zmíněné existující oborové diskuzi. Diplomovou bakalářskou práci Martina Černého **navrhuji ji ohodnotit známkou výborně až velmi dobře**. Doporučuji ji ke zveřejnění ve zkrácené verzi formou popularizačního článku nebo odborné studie.

V Praze dne 6. září 2016

Mgr. et MGA. Tereza Czesany Dvořáková, Ph. D.